

28.06.2013 TARİHİNDE DİYARBAKIR İLİ LİCE İLÇESİ KAYACIK (HEZAN) KÖYÜNDE YAŞANAN OLAYLARA İLİŞKİN GÖZLEM VE DEĞERLENDİRME ÖN RAPORUDUR

OLAY

28.06.2013 tarihinde Diyarbakır İli Lice İlçesi Kayacık Köyünde 250-300 kişilik bir gösterici grubun barış süreci içerisinde bölgede hazırlıkları artan“Karakol (Kalekol) Yapımına” karşı tepkilerini dile getirmek için Kayacık Köyü Jandarma Karakolu önünde toplanması ve bu esnada, güvenlik görevlilerinin ateşli silahlarla, göstericilere ateş açmaları sonucu bir göstericinin yaşamını yitirmesi, dokuz göstericinin ise ateşli silahla yaralanması olayı.

AMAÇ

Bu olay nedeni ile mağdurlar, mağdur yakınları, varsa görgü tanıkları ve resmi yetkililer ile görüşmek, araştırma ve incelemeler ile varsa hak ihlalini tespitlerini yapmak, elde edilen bilgiler sonunda rapor hazırlamak, raporu ilgili ve yetkili kurum ve makamlara göndererek maddi gerçeğin açığa çıkarılmasına katkıda bulunmak, kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak, faillerin bulunması ve haklarında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etmek amacıyla bir insan hakları heyeti oluşturulmuştur.

HEYET GİRİŞİMLERİ

Olayın meydana gelmesinden sonra medyada farklı bilgilerin olması nedeni ile hak ihlali olup olmadığı var ise olayın meydana geldiğini medyadan öğrenir öğrenmez 28.06.2013 günü saat 19.00-19.30 gibi olay yerine ulaşılmıştır. Şube Yöneticilerimiz olay yerine intikal ettikten sonra olay yeri inceleme esnasında hazır bulunmuş ve gerekli görüşmeleri yapmış (savcı, karakol komutanı, olayın anında orada bulunan şahıslar/ görgü tanıkları ve köylüler ile) ve notlarını almıştır.

OLAYA İLİŞKİN İDDİALAR

Öncelikle, olayın çıkış sebebine ilişkin resmi makamların yapmış olduğu açıklamalar;

1. Olayın köylüler arasındaki husumetten kaynaklandığı,
2. Yapılan uyuşturucu operasyonlarından duyulan rahatsızlık,

HEYETİN YAPTIĞI TESPİTLER

- Kayacık (Hezan) köy yolu ayırımının ve köy yolunun çevre köylülerce kapatıldığı heyetimizce gözlenmiştir.
- Olay yerinin Kayacık (Hezan) köyü yeni karakol inşaat alanı önü olduğunu tespit etmiştir.
- Yapılan protestolara Kayacık (Hezan) köyünden bir katılımın olmadığı, protestoya katılımların genelde Lice ilçesi merkez, çevre köy ve mezralardan geldikleri tespit edilmiştir.
- Heyetimiz olay yerine vardığında çeşitli STK (İHD, BARO, KESK, TABİP ODASI) temsilcilerinin olay yerinde olduğunu gözlemlemiştir.
- Olay yeri incelemesinin STK (İHD, BARO, KESK, TABİP ODASI) temsilcileri olay yerine varmadan sadece karakol içerisindeki tespitlerden ibaret olduğu tarafımızca görülmüştür.
- Olay yerinde gerekli tertibatların alınmadığı ve böylece delillerin sağlıklı bir şekilde toplanmadığı heyetimizce gözlemlenmiştir. STK temsilcilerinin talepleri doğrultusunda olayın yaşandığı yerlerde de inceleme yapılmıştır.
- Heyetimiz olay yerine vardığında karakol ve civarında herhangi bir yangın veya ateş olmadığı halde daha sonra karakolun bulunduğu yerin hemen alt kısmında -çalıların olduğu bölümde- bir yangının çıktığı tespit edilmiştir. Bununla beraber, işçilere ait çadırların yandığı yer ve karakolda meydana gelmiş olması muhtemel yanma, hasar, izlerin heyetimiz tarafından görüntülenmesine askerler tarafından izin verilmemiştir. Heyetimiz de görmediği ve tanık olmadığı bir husus konusunda sağlıklı bir gözlem veya tespit yapma imkanına sahip olmamıştır. Lakin raporda da belirtildiği üzere atılan molotof kokteyllerinin o civarlara atıldığı ayrıca belirtilmiştir. Valiliğin yayınladığı görüntüler de tespitlerimizi bu anlamda doğrulamaktadır.
- Olay yerinde 4-5 yerde farklı noktalarda kan izleri tespit edilmiştir.
- Olay yerinde pet şişeler ve pankartların delil olarak alınması dikkat çekici olarak görülmüştür.
- Yapılan görüşmelerde, olayda askeri kuvvetlerin öncelikle gaz bombası kullandığı tespit edilmiş, gaz bombası kullanıldıktan sonra karakol inşaatının bulunduğu alana (askerlerin bulunduğu alandan uzak bir bölgeye, inşaat alanına doğru, çadırların olduğu bölge tarafına) göstericiler tarafından taşlar ile 2 adet molotof kokteyli atıldığı ve sonrasında jandarmanın silah kullandığı tespit edilmiştir.
- Olayın çıkış nedeni protesto sırasında orada bulunan kişiler ve Kayacık (Hezan) köyünde yaşayanlar ile yaptığımız görüşmeler neticesinde Lice İlçesi ve çevre köylerinde yaşayanların Kayacık Köyünde bulunan Jandarma Komutanlık binasında yapılan tadilatlar ve inşaatları protesto etmek için toplanmış oldukları tespit edilmiştir.

- Olayda güvenlik kuvvetlerince Medeni Yıldırım adlı bir 1 kişinin yaşam hakkının ve 9 kişinin de vücut bütünlüğünün ihlal edildiği,
 - Ölü ve yaralıların genel itibari ile sırt bölgesinden olduğu,
 - Bu ihlallerle ilgili olarak henüz hiçbir olası şüphelinin gözaltına dahi alınmadığı,
 - Şiddete başvurmadan kullanılan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılması sırasında güvenlik kuvvetlerince biber gazıyla kitleye müdahale edilerek hakkın kullanılmasının engellendiği,
 - Kitle tarafından hakkın kullanılmasının sınırlarının dışına bundan sonra çıkıldığı,
 - Kitleye karşı doğrudan ateşli silah kullanımını gerektiren bir durum olmadığı,
 - Jandarma Karakolu ve güvenlik kuvvetlerine karşı herhangi bir şekilde silah kullanılmadığı, kitle tarafından silah kullanıldığı gösterir herhangi bir delil veya buna ilişkin bir beyan olmadığı heyetimizce tespit edilmiştir.
-
- Güvenlik kuvvetlerinin, Medeni Yıldırım'ın yaşam hakkı ve yaralananların vücut bütünlüğünün ihlaline neden olan hareketlerinden önce herhangi bir uyarı ateşi açmadığı, göstericilerin hiçbir şekilde karakol binasına fiziki bir müdahaleleri olmamasına karşın, olayda kolluk güçlerince ağır silahlar hedef gözeterek şekilde doğrudan kitle üzerine kasti olarak ateş açıldığı tespit edilmiştir.

KANAAT ve ÖNERİLER

- ...Olayın çıkış sebebine ilişkin resmi makamların yapmış olduğu açıklamalar; yetersiz ve inandırıcılıktan uzak beyanlardır. Bu beyanları destekleyen tek bir tanık beyanı veya delile heyetimiz ulaşamamıştır.
- ...Böylesi bir olayda ağır silahların hedef gözeterek şekilde kullanılması kabul edilemez bir durumdur.
- ...Barış sürecinin sorunsuz bir şekilde nihayete ermesi ve özellikle son zamanlarda toplumda büyük rahatsızlıklar meydana getiren yeni karakol yapımlarına ilişkin yapılan protesto eylemi, orantısız güç kullanılarak yaşam hakkının ağır bir şekilde ihlaline meydan veren bu olayın yaşanmasına yol açmıştır.

-Olaydan sonra kamu erkinin açıklamaları yanıltma ve yönlendirme amaçlı olup gerçek dışı beyanlarıdır. “Göstericiler birbirlerini vurmuşlar” , “Köylüler arasında husumet vardı, olay bu husumetten kaynaklanmıştır” gibi gayri ciddi açıklamaların yapılması, bir kez daha devlet aklının böylesi olaylarda “memurunu koruma-kollama” alışkanlığından vazgeçmediğini göstermektedir. Ayrıca olaydan 2 gün sonra Diyarbakır Valisinin yaşananların yapılan uyuşturucu operasyonlarına tepki olarak yaşandığını bildirmesi gerçek dışılığı ve çelişkiyi ortaya koymaktadır. Bu açıklamalar bir kez daha yaşananların üstünün örtüleceği kaygısını bizde oluşturmuştur.
-Olay yerinden delillerin toplanması esnasında ayrıca pankart ve ped şişelerin toplanması ilk elden protesto olayına karışanların tespiti amacı ile yapıldığı, olay yeri incelemenin yaşanan olayın meydana çıkarılmasından çok, olaya katılanların tespit edilmesi gibi bir amaçla yapıldığı kanaati oluşturmaktadır.

SONUÇ

Heyet şu hususların öncelikle yapılması gerektiği kanısına ulaşmıştır:

- Olay yerinde bulunan mermi kovanlarının balistik incelemelerinin yapılarak hangi güvenlik görevlilerinin ateş açtığının tespit edilmesi,
- Ateş emrinin verilip verilmediği ile verilmiş ise kim tarafından verildiğinin tespit edilmesi,
- Tespit edilen kişilerin derhal gözaltına ve açığa alınması gerektiği, etkin, adil ve hızlı bir şekilde adli ve idari tahkikatın bir an önce yapılması ve sorumluların yargılanması talep edilmektedir.